

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI**

PHẠM NGỌC HẢI

**PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CÁC TỈNH ĐÔNG NAM BỘ
TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

HÀ NỘI - 2014

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI**

PHẠM NGỌC HẢI

**PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CÁC TỈNH ĐÔNG NAM BỘ
TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC**

Chuyên ngành : Quản lý giáo dục

Mã số : 62.14.01.14

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS. TS PHẠM KHẮC CHƯƠNG
2. PGS. TS PHAN MINH TIẾN

HÀ NỘI - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận án là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ một công trình nào khác.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Phạm Ngọc Hải

LỜI CẢM ƠN

Với những tình cảm chân thành và tấm lòng biết ơn sâu sắc nhất, tôi xin trân trọng cảm ơn:

PGS.TS. Phạm Khắc Chương và PGS.TS. Phan Minh Tiến, người thầy, người hướng dẫn khoa học đã tận tình giúp đỡ, chỉ bảo, hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận án.

Ban Giám hiệu; Phòng Đào tạo Sau Đại học trường Đại học sư phạm Hà Nội.

Khoa Quản lý Giáo dục trường Đại học sư phạm Hà Nội.

Quý Thầy giáo, Cô giáo đã giảng dạy, giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Sở Giáo dục và Đào tạo, Ban Giám hiệu, quý Thầy giáo, Cô giáo các trường Cao đẳng, Đại học, Trung học phổ thông trên địa bàn các tỉnh Tây Ninh, Bình Dương, Bình Phước đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ, hỗ trợ, cung cấp các số liệu trong quá trình tôi thực hiện luận án.

Gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã quan tâm, động viên, giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận án.

Hà Nội, tháng năm 2014

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Phạm Ngọc Hải

MỤC LỤC

	Trang
Trang phụ bìa	i
Lời cam đoan	ii
Lời cảm ơn	iii
Mục lục	iv
Danh mục các chữ viết tắt trong luận án	viii
Danh mục các bảng trong luận án	ix
Danh mục các biểu đồ trong luận án	x
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	8
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	8
1.1.1. Tình hình nghiên cứu về phát triển đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường trên thế giới	8
1.1.2. Tình hình nghiên cứu về phát triển đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường ở Việt Nam	10
1.2. Các khái niệm cơ bản	15
1.2.1. Đội ngũ cán bộ quản lý, đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	15
1.2.2. Phát triển đội ngũ cán bộ quản lý	17
1.2.3. Phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	20
1.3. Đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông trong bối cảnh đổi mới giáo dục	21
1.3.1. Vị trí, vai trò đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông trong bối cảnh đổi mới giáo dục	21
1.3.2. Các quan điểm và yêu cầu phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	27
1.3.3. Những yêu cầu đối với cán bộ quản lý trường trung học phổ thông trong bối cảnh đổi mới giáo dục	30
1.4. Phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	35
1.4.1. Mục tiêu phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	35
1.4.2. Nội dung phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	35
1.4.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	40

1.5. Các chủ thể quản lý phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	44
1.5.1. Ủy ban nhân dân tỉnh.....	44
1.5.2. Sở Giáo dục - Đào tạo	44
1.6. Kinh nghiệm quốc tế về phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	45
1.6.1. Kinh nghiệm của Hoa Kỳ	45
1.6.2. Kinh nghiệm của Canada	47
1.6.3. Kinh nghiệm của New Zealand.....	48
1.6.4. Kinh nghiệm của một số nước Châu Á.....	50
1.6.5. Bài học và kinh nghiệm	52
Tiểu kết chương 1	52
Chương 2: THỰC TRẠNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ CÔNG TÁC PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CÁC TỈNH ĐÔNG NAM BỘ.....	54
2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội các tỉnh Đông Nam Bộ.....	54
2.1.1. Điều kiện tự nhiên các tỉnh Đông Nam Bộ.....	54
2.1.2. Tình hình kinh tế - xã hội các tỉnh Đông Nam Bộ.....	55
2.2. Khái quát về giáo dục và đào tạo các tỉnh Đông Nam Bộ	57
2.2.1. Tình hình phát triển giáo dục và đào tạo các tỉnh Đông Nam Bộ.....	57
2.2.2. Tình hình phát triển giáo dục trung học phổ thông các tỉnh Đông Nam Bộ.....	62
2.3. Khái quát về quá trình tổ chức khảo sát thực trạng	68
2.3.1. Mục đích khảo sát.....	68
2.3.2. Nội dung khảo sát	69
2.3.3. Phương pháp khảo sát.....	69
2.3.4. Đối tượng, địa bàn và khách thể khảo sát	69
2.4. Thực trạng đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông các tỉnh Đông Nam Bộ (nghiên cứu trên các tỉnh: Tây Ninh, Bình Dương, Bình Phước).....	69
2.4.1. Thực trạng về số lượng, trình độ đào tạo của đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	69
2.4.2. Thực trạng về cơ cấu đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	72

2.4.3. Thực trạng về phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	74
2.4.4. Thực trạng về năng lực chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm của đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	76
2.4.5. Thực trạng về năng lực quản lý nhà trường của đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	77
2.4.6. Đánh giá chung về đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	79
2.5. Thực trạng công tác phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông các tỉnh Đông Nam Bộ	83
2.5.1. Thực trạng về việc thực hiện các nội dung phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	83
2.5.2. Thuận lợi, khó khăn trong công tác phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông các tỉnh Đông Nam Bộ.....	89
2.5.3. Nhận định đánh giá chung về thực trạng công tác phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông các tỉnh Đông Nam Bộ	94
Tiểu kết chương 2	95
Chương 3: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CÁC TỈNH ĐÔNG NAM BỘ TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC	97
3.1. Các căn cứ có tính chất định hướng cho việc xác lập các giải pháp.....	97
3.1.1. Yêu cầu đổi mới giáo dục và vấn đề phát triển đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường.....	97
3.1.2. Quan điểm của Đảng và Nhà nước về giáo dục - đào tạo và công tác cán bộ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa	99
3.1.3. Yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và vấn đề đào tạo nguồn nhân lực khu vực Đông Nam Bộ	102
3.1.4. Quan điểm phát triển đội ngũ cán bộ quản lý các trường trung học phổ thông	106
3.1.5. Các nguyên tắc phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	108
3.2. Các giải pháp phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	110
3.2.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, nâng cao nhận thức và sự phối hợp giữa Sở Giáo dục và Đào tạo với cấp ủy địa phương về công tác phát triển cán bộ quản lý trường trung học phổ thông.....	111

3.2.2. Xây dựng quy hoạch, kế hoạch phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông các tỉnh Đông Nam Bộ đáp ứng yêu cầu về số lượng, phù hợp về cơ cấu	114
3.2.3. Tổ chức đào tạo bồi dưỡng cán bộ quản lý trường trung học phổ thông theo hướng nâng cao phẩm chất và năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay	120
3.2.4. Nâng cao hiệu quả công tác tuyển chọn, bổ nhiệm, miễn nhiệm, phân công, bố trí và sử dụng có hiệu quả đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	123
3.2.5. Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	125
3.2.6. Thực hiện tốt chế độ chính sách, tạo điều kiện và động lực hoạt động cho đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông	129
3.3. Mối quan hệ giữa các giải pháp	133
3.4. Khảo nghiệm, thử nghiệm giải pháp	135
3.4.1. Khảo nghiệm nhận thức về tính cần thiết và tính khả thi của các giải pháp đề xuất	135
3.4.2. Thử nghiệm giải pháp	141
Tiểu kết chương 3	144
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	146
1. Kết luận	146
2. Khuyến nghị	148
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ	
LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	151
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	152
PHỤ LỤC	161

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN

BGH	: Ban Giám hiệu
CBQL	: Cán bộ quản lý
CBQLGD	: Cán bộ quản lý giáo dục
CNTT	: Công nghệ thông tin
CNH-HĐH	: Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
CSVN	: Cộng sản Việt Nam
ĐTB	: Điểm trung bình
GD	: Giáo dục
GD-ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GDPT	: Giáo dục phổ thông
GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
HT	: Hiệu trưởng
KH-CN	: Khoa học công nghệ
KT-XH	: Kinh tế - xã hội
PHT	: Phó Hiệu trưởng
QLGD	: Quản lý giáo dục
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
TTCM	: Tổ trưởng chuyên môn
UBND	: Ủy ban nhân dân
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG TRONG LUẬN ÁN

<u>Ký hiệu</u>	<u>Nội dung các bảng</u>	<u>Trang</u>
Bảng 1.1.	Trình độ và các điều kiện cần có của HT trường THPT	50
Bảng 2.1.	Quy mô HS trường THPT (Tây Ninh, Bình Dương, Bình Phước) giai đoạn 2008 -2013.....	62
Bảng 2.2.	Số lượng và trình độ đào tạo của CBQL trường THPT	70
Bảng 2.3.	Cơ cấu đội ngũ CBQL trường trung học phổ thông	72
Bảng 2.4.	Mức độ đánh giá về phẩm chất chính trị và đạo đức nghề nghiệp	74
Bảng 2.5.	Mức độ đánh giá về năng lực chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm	76
Bảng 2.6.	Mức độ đánh giá về năng lực quản lý nhà trường của đội ngũ CBQL trường THPT	77
Bảng 2.7.	Đánh giá chung về phẩm chất và năng lực của đội ngũ CBQL trường THPT.....	79
Bảng 2.8.	Đánh giá chung về mức độ đáp ứng của đội ngũ CBQL trường THPT đối với yêu cầu đổi mới QLGD	80
Bảng 2.9.	Đánh giá các nội dung đang thực hiện để phát triển đội ngũ CBQL trường THPT	83
Bảng 2.10.	Ý kiến đánh giá yếu tố thuận lợi ảnh hưởng đến phát triển đội ngũ CBQL trường THPT.....	89
Bảng 2.11.	Ý kiến đánh giá yếu tố khó khăn ảnh hưởng đến phát triển đội ngũ CBQL trường THPT.....	90
Bảng 2.12.	Yếu tố khách quan ảnh hưởng đến sự phát triển đội ngũ CBQL trường THPT.....	92
Bảng 2.13.	Yếu tố chủ quan ảnh hưởng đến sự phát triển đội ngũ CBQL trường THPT.....	93
Bảng 3.1.	Kết quả khảo nghiệm nhận thức về tính cần thiết của các giải pháp phát triển đội ngũ CBQL trường THPT	136
Bảng 3.2.	Kết quả khảo nghiệm nhận thức về tính khả thi của các giải pháp phát triển đội ngũ CBQL trường THPT	137
Bảng 3.3.	Tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các giải pháp	139
Bảng 3.4.	Kết quả đánh giá kiến thức về quản lý nhà trường của đội ngũ CBQL trước và sau khi dự khóa bồi dưỡng	142